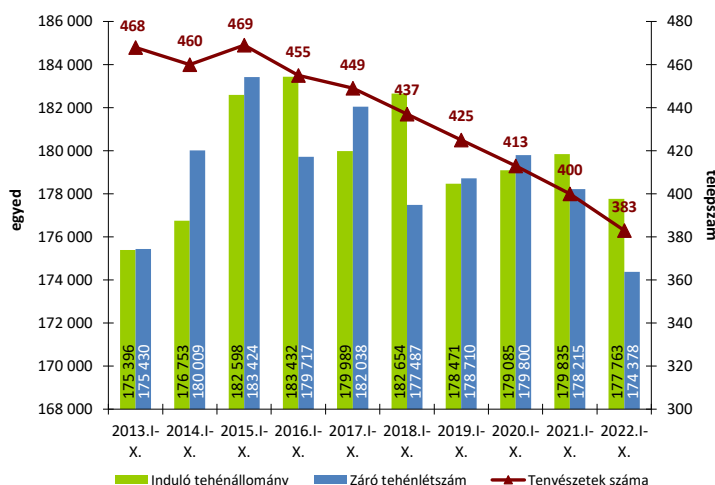
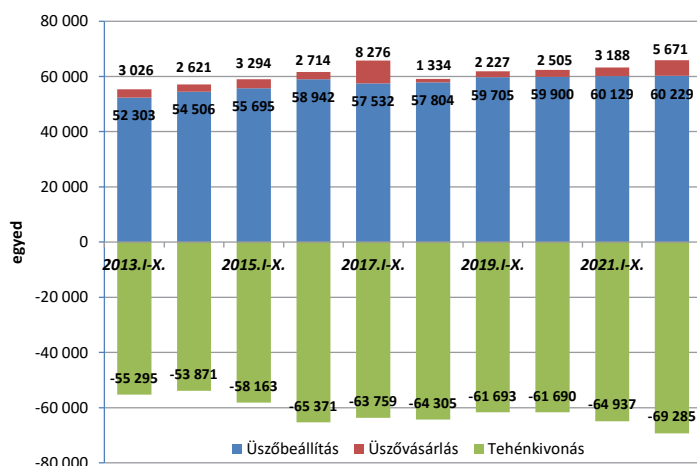

1. ábra Az „A” módszerrel ellenőrzött tenyészetek száma, induló és záró tehénlétszáma (db, 2013-2022. I-X. hó)

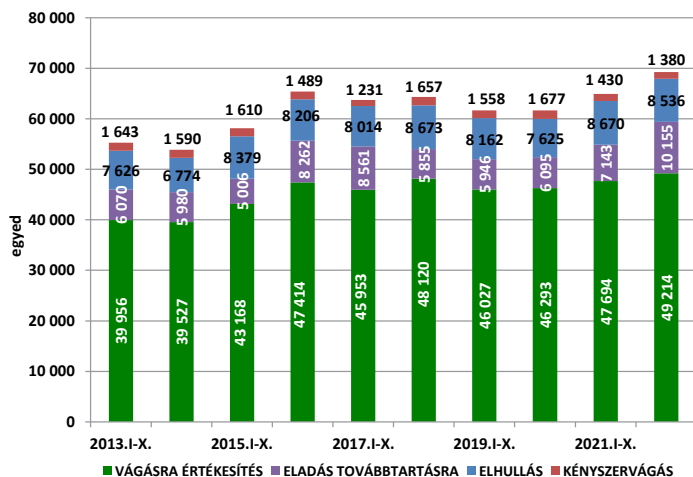
Az „A” típusú ellenőrzésben részt vevő tejhasznú tehenészetek száma 2021 októberében 17-tel (-4,3%) kevesebb volt, mint 2022 októberében. A termelésellenőrzött tenyészetek számának csökkenése folytatódott, és októberben további 2-vel (-0,52%) csökkent az előző hónaphoz képest. 2022. október végén 3.837-tel kevesebb (-2,2%) termelésellenőrzött tehenet tartottak, mint 1 évvel korábban. Az „A” módszerrel ellenőrzött tehenészetek száma az elmúlt 10 év alatt jelentősen, 18,2%-kal (-85) kisebbedett, és a tehenészetek csökkenésének üteme nem változik. Ugyanakkor 2013 októbere óta a záró tehénlétszám csak kismértékben zsugorodott (-1052 egyed, -0,6%), így a telepenkénti átlagos tehénlétszám jelentősen, 455-re emelkedett.

2. ábra Az üszőbevétel és tehénkivonás alakulása az „A” módszerrel ellenőrzött tenyészetekben (db, 2013-2022. I-X. hó)

Az „A” típusú ellenőrzésben részt vevő tenyészetek januári 1-jei induló tehénlétszáma 2021-ről 2022-re – egy év alatt – enyhén csökkent (-2.072 tehen; -1,2%), és az állomány 2022 első tíz hónapjában tovább zsugorodott (-3.385 egyed; -1,9%). 2022 első tíz havában a tehénkivonások száma nőtt (+4.348 egyed; +6,7%), de nagymértékben emelkedett az üszővásárlások száma is (+2.483 egyed; +77,9%) a 2021. október végi értékekhez képest. Viszont az állománypótlás szempontjából meghatározó üszőbeállítások száma gyakorlatilag stagnált az 1 évvel ezelőttihez képest (+100 egyed; +0,2%), így az év első tíz hónapjában az állománykivonás nagysága összességében meghaladta az állománypótlását.

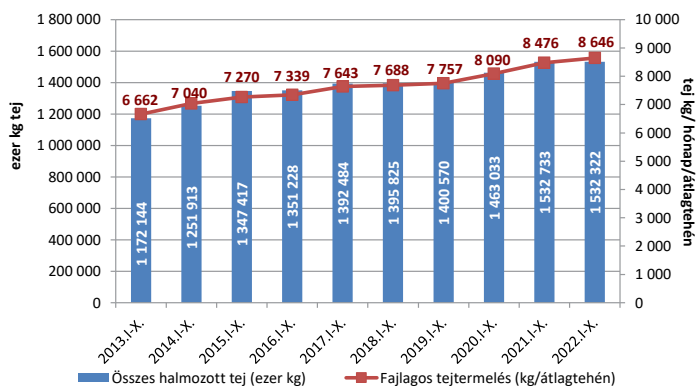
3. ábra A tehénkivonás megoszlása az „A” módszerrel ellenőrzött tenyészetekben (db, 2013-2022. I-X. hó)

2022 első tíz havában az állományból kivont tehenek 71,0%-át vágásra értékesítették (a selejtezett tehenek száma 49.214 volt), 12,3%-át (8.536 egyed) az elhullás tette ki, a tehénkivonások 2,0%-áért (1380 egyed) pedig a kényszerűvágás volt felelős, amelyek inkább alacsony arálynak számítanak. Ugyanakkor a továbbtartásra értékesített állatok aránya elérte a 14,7%-ot (10.155 egyed), amely kimagasló arálynak tekinthető. 2022-ben az induló tehénállomány 27,7%-át selejtezték, 0,8%-át kényszerűvágást, 4,8%-a elhullott és 5,7%-át továbbtartásra értékesítették, így összesen a tehenek 39,0%-át vonták ki a termelésből, ami az elmúlt 10 év legmagasabb tehénkivonási aránya az év első tíz hónapjában.

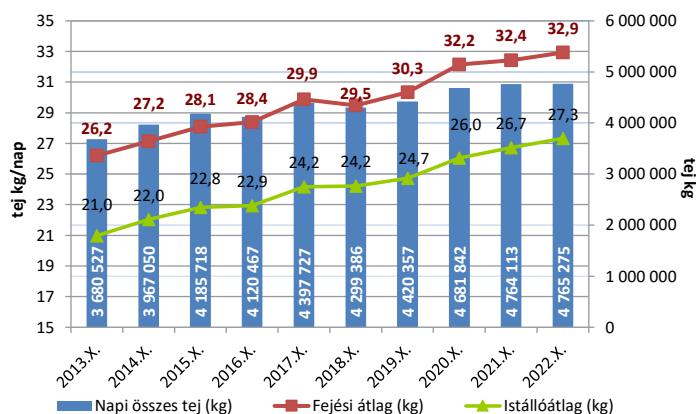

4. ábra Összes halmazott és fajlagos tejtermelés az „A” módszerrel ellenőrzött tenyészetekben (db, 2013-2022. I-X. hó)

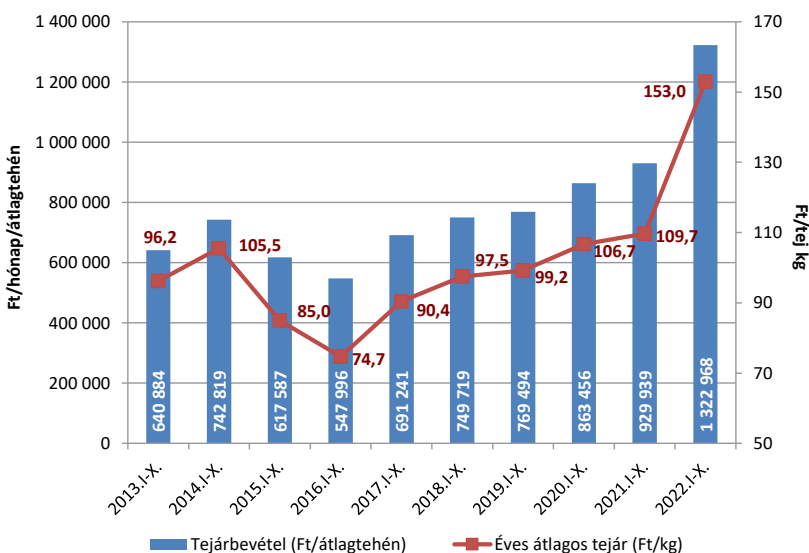
Az „A” típusú ellenőrzésben részt vevő tehenek összes halmazott tejtermelése 2022 első tíz hónapjában gyakorlatilag stagnált (-0,411 millió kg; -0,03%) 2021 hasonló időszakához képest, és meghaladta az 1532 millió kg-ot. A vizsgált időszakban a fajlagos tejtermelés enyhén emelkedett, és elérte a 8.646 kg-ot (+170 kg; +2,0%), ami az elmúlt 10 évben rekordnak számít. 2013 és 2022 októbere között a fajlagos tejtermelés növekedése 29,8%-os (!) volt (+1984 kg), míg az összes halmazott tejtermelés még nagyobb mértékben, 360,2 millió kg-mal (+30,7%) emelkedett.

5. ábra Fejési és istállóátlag, valamint a napi összes tejtermelés az „A” módszerrel ellenőrzött tenyészetekben (2013-2022. X. hó)

2022 októberében a napi összes tejtermelés a tavalyi év októberi termeléséhez viszonyítva 4,765 millió kg-on stagnált (+1,2 ezer kg, +0,0%), ami így az elmúlt 10 év legnagyobb értékének felel meg. Emellett mind a fejési átlag (+0,50 kg, +1,5%), mind az istállóátlag nőtt (+0,60 kg, +2,2%). Összességében az elmúlt 10 év alatt a napi összes tejtermelés több mint 1,08 millió kg-mal lett több (+29,5%), a fejési és istállóátlag 6,73, ill. 6,35 kg-mal nőtt (+25,7%, ill. +30,3%) az első tíz hónapban, ami igen jelentős emelkedésnek tekinthető.

6. ábra Tejárbevétel és az éves átlagos tejár az „A” módszerrel ellenőrzött tenyészetekben (2013-2022. I-X. hó)

A tehenenkénti tejárbevétel 2022 első tíz havában mintegy 1,32 millió Ft volt átlagosan, 42,3%-kal nőtt 2021 hasonló időszakához képest, és az elmúlt 10 év messze legnagyobb első tíz havi nominális tejárbevételének felel meg, aminek oka a fajlagos tejtermelés 2,0%-os és tej árának 39,5%-os (!) növekedésében keresendő. 2013 hasonló időszakához viszonyítva a nominális tejárbevétel több mint megduplázódott, 106,4%-kal nőtt, aminek oka a fajlagos tejtermelés 29,8%-os és a tej árának 59,1%-os emelkedése 10 év alatt. Magyarországon a nyerstej átlagos havi felvásárlási ára tovább emelkedett, és októberben már meghaladta a 190 Ft/kg-ot

(több mint 75%-os növekedés 2021 októberéhez képest), így 2022 első tíz havában a nyerstej átlagos felvásárlási ára meghaladta a 150 Ft/kg-os árszintet. A nyerstej kiviteli ára is tovább növekedett, és elérte a 220 Ft/kg-ot, így több mint 15%-kal meghaladta a hazai termelői átlagárát. Ugyanakkor számos uniós tagországban és globálisan nagy tejtermelő országban a nyerstej árának emelkedése jelentősen lelassult vagy meg is tört, és a főbb tejtermékek értékesítési és tözsdei árai már jellemzően csökkenésnek indultak. A KSH adatai szerint Magyarországon egy év alatt (2021 októbertől 2022 októberéig) átlagosan 40%-kal nőttek az élelmiszerárak. A tejtermékeknél a fogyasztói árak növekedésének üteme 75,4% volt, ezen belül a sajtok ára 74,7%-kal, a vaj és vajkrém ára pedig 71,6%-kal drágult egy év alatt. Bár a hazai nyerstej árak az utóbbi időszakban lendületesebben növekedtek, mint a legtöbb uniós tagországban, de további emelkedésükre még mindig van lehetőség, így az emelkedő trend várhatóan még folytatódni fog.

